

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
BAŞBAKANLIK

Ref: B.02.1.HM.0.DEİ.02.00/500/63930

Ankara, 24 Kasım 2005

Sn. Rodrigo de Rato
Başkan
Uluslararası Para Fonu
Washington DC 20431
A.B.D.

Sayın de Rato,

1. Programımız kapsamında ekonomideki yüksek performans devam etmektedir. Enflasyon tek haneli seviyelere inmiş olup, büyüme daha ılımlı hale gelmekle birlikte, güçlü yapısını korumaktadır. Finansal piyasalar; elverişli küresel likidite koşulları, zamanında başlayan AB'ye katılım müzakereleri ve önemli kamu iktisadi teşebbüslerinin başarılı özelleştirmelerinin katkısıyla olumlu bir seyir izlemektedir. Bu gelişmeler ve sürdürülen mali disiplin sayesinde, genel hükümet bütçe açığının GSMH'ye oranı, Maastrich kriteri olan %3 seviyesinin altına düşürülmüş, kamu net borç stokunun GSMH'ye oranı da %60'ın altına gerilemiştir.
2. Bu gelişmeler, Türkiye ekonomisinin geleceğine ilişkin güveni ve programımız kapsamındaki politika uygulamalarının kararlılığını yansıtmaktadır (Ek A ve Ek B).
 - Sayısal performans kriterleri kapsamında, dış borç ve net uluslararası rezervlere ilişkin Eylül ayı hedefleri tutturulmuştur. Ayrıca, sosyal güvenlik kurumlarının genel dengesine ilişkin hedefte bir sapma meydana gelmiş olmakla birlikte; konsolide kamu sektörünün (KİT'ler hariç) faiz dışı fazla hedefinin üzerine çıkılmış ve bu hedef küçük bir farkla da olsa tutturulmuştur. Diğer taraftan, Türk Lirasına olan talebin artmaya devam etmesi ve finansal piyasaların daha da derinlik kazanması nedeniyle, Eylül ayına ait para tabanı hedefi aşılmıştır.
 - Programda öngörülen kamu maliyesi reformlarına ilişkin olarak, kilit konumda olan, GSMH'nin %6,5'inin üzerinde bir kamu kesimi faiz dışı fazla elde edilmesi hedefi ile tutarlı 2006 yılı bütçesi, TBMM'ye sunulmuştur. Ancak, genel sağlık sigortası uygulamasını getiren ve emekli aylığı hesaplama formülünde tüm meslek gruplarına ilişkin parametrik değişiklikler yapan kanunun onaylanmasında, esas olarak TBMM'nin yaz tatiline girmesi ve kanun üzerindeki istişare sürecinin, düzenlemeye geniş bir destek sağlamak amacıyla uzatılması yönündeki ihtiyaç nedeniyle, uzun süreli bir gecikme yaşanmıştır. Diğer taraftan, sosyal güvenlik prim tahsilatlarının iyileştirilmesine yönelik yasa da TBMM'ye sunulmuştur. Mali kontrolün daha da geliştirilmesi amacıyla, sağlık harcamalarının izlenmesine yönelik sayısal bir çerçeve geliştirilmiştir ve Kamu Mali Yönetim ve Kontrol Kanunu kapsamındaki ikincil düzenlemelerin kısa bir süre içerisinde yürürlüğe girmesi beklenmektedir. Ancak, kamu iktisadi teşebbüslerinin yönetiminin güçlendirilmesine ilişkin yasa taslağı, üzerinde görüş birliği sağlanması için daha fazla zamana ihtiyaç duyulması nedeniyle henüz TBMM'ye sunulamamıştır.

- Finansal sektör reformları alanında, denetim çerçevesini AB standartlarıyla çok daha uyumlu hale getiren yasal düzenleme TBMM tarafından yeniden onaylanmış ve BDDK, Kurum'un organizasyon ve idari yapısını güçlendirmeye yönelik olarak planlanan reformları küçük bir gecikmeyle yayınlamıştır. Kamu bankalarının yeniden yapılandırılması ve özelleştirilmesine yönelik strateji de kabul edilmiş olup, söz konusu bankalara özgü imtiyaz ve yükümlülüklerin aşamalı olarak kaldırılmasına yönelik bir takvimin kısa bir süre içerisinde kabul edilmesi beklenmektedir.
3. Bu performansın ışığında, Stand-By Düzenlemesi'nin Birinci ve İkinci Gözden Geçirmeleri'nin tamamlanmasını talep ediyoruz. Enflasyonla mücadele sürecindeki güçlü performansımızdan hareketle, para tabanına ilişkin 2005 yılı Eylül ayı sonu performans kriterinin uygulanmaması talep edilmektedir. Ayrıca, KİT'ler dahil konsolide kamu sektörünün faiz dışı dengesine ilişkin 2005 yılı Eylül ayı sonu hedefinin, kamu iktisadi teşebbüslerinin Ağustos ayı itibariyle birikimli faiz dışı fazlalarının programda belirlenen seviyelerin altında kalması nedeniyle (2005 yıl sonu hedeflerine erişilmesi konusunda herhangi bir sorun bulunmamaktadır), uygulanmaması talep edilmektedir. Diğer taraftan, Bankacılık Kanunu (küçük bir gecikme ile 2 Temmuz'da Meclis'ten geçmiştir) ile 2006 yılı Şubat ayı ortasına kadar yasallaşması beklenen (Yapısal Performans Kriteri) emeklilik reformu tasarısına ilişkin 2005 yılı Haziran sonu performans kriterlerinin de uygulanmaması talep edilmektedir.
 4. 26 Nisan 2005 tarihli "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti'nin Ekonomik ve Mali Politikalarına İlişkin Belge" ve bu ek Niyet Mektubu'nda ortaya konulan politikalar programımızın hedeflerine ulaşmak için yeterli olmakla birlikte, ihtiyaç duyulması halinde hedeflerimize ulaşmak için gerek duyulabilecek diğer tedbirler de alınacaktır. Bu tedbirlerin uygulanması konusunda ve bu Mektupta yer alan politikalarda yapılabilecek değişikliklerden önce, Fon'un istişare politikaları ile uyumlu olarak Fon ile görüş alışverişinde bulunulacaktır.

2005 ve 2006 Yıllarına İlişkin Makroekonomik Çerçeve

5. Ekonomi, bu yıl ve gelecek sene için belirlenen %5'lik büyüme hedefi ile tutarlı bir performans sergilemekte ve enflasyonun da, 2005 yıl sonu hedefi olan %8 seviyesinin altında gerçekleşmesi beklenmektedir. Büyüme, beklendiği gibi, bu yıl daha ılımlı bir seyir izlemekte olup, yatırım ve inşaat faaliyetlerinin büyümeye katkısı güçlü bir şekilde devam etmektedir. Tarım kesimi dışı istihdam artmaktadır; devam eden verimlilik artışına rağmen, son 12 aylık dönemde 1 milyondan fazla kişi için yeni iş alanı sağlanmış bulunmaktadır. Enflasyon sıkı bir şekilde kontrol altında tutulmakla birlikte (hem TÜFE hem de ÜFE tek haneli seviyelerde seyretmektedir); yüksek petrol fiyatlarının olası ikinci aşama etkileri ile hizmet sektörü fiyatlarındaki katılık, gelecek yılın hedefine ulaşılması açısından ihtiyatın elden bırakılmamasının gerekliliğine işaret etmektedir.
6. Cari işlemler açığındaki artış sürmekte olup; bu yıl itibariyle, cari açığın GSMH'nin %6'sına ulaşması ve gelecek sene de %5,8 seviyesine gerilemesi beklenmektedir. Her ne kadar bu durum kısmen dış koşullardan –özellikle yüksek petrol fiyatları ve tekstil sektörüne uygulanan uluslararası kota sınırlamalarının kaldırılması gibi- kaynaklanıyor olsa da; cari işlemler açığının artmasında, güçlü sermaye girişleri ve sonuç olarak ortaya çıkan Türk Lirası'nın değerli konumunun da payı bulunmaktadır. Önemli bir nokta, dış finansmanın kalitesinin, kamu iktisadi teşebbüslerinin başarılı

özelleştirmeleri, doğrudan yabancı yatırımlardaki artışlar ve daha uzun vadelerle yapılan borçlanmaların sayesinde iyileşmesidir. Aynı zamanda, dalgalı döviz kuru rejimi önemli bir emniyet sübabı olarak işlev görmeye devam edecek olup; Merkez Bankası'nın süre gelen döviz alımları, uluslararası rezervlerin daha da artırılmasına imkan tanıyacaktır. Yıl içerisinde cari işlemler dengesindeki gelişmelerin takibi sürdürülecek ve ihtiyaç duyulduğu takdirde, yürütülen politikalarda gereken ayarlamalar yapılacaktır. 2006 yılı kamu maliyesi programında öngörülen GSMH'nin %0,25'i oranındaki zımni sıkılaştırma, bu doğrultuda değerlendirilmelidir.

Para Politikası

7. Enflasyona ilişkin hedeflerimiz çerçevesindeki basiretli para politikası uygulamalarımız devam edecektir. Enflasyon beklentiler doğrultusunda düşerken, para tabanındaki artış, düşen faiz oranları ve Türk Lirasına karşı artan güvenin etkisiyle beklenenin üzerinde gerçekleşmiştir. Bu gelişmeleri yansıtacak şekilde ve enflasyonun kontrol altında olmasından hareketle, 2005 yılı Aralık ayı sonu için programın başında öngörülen gösterge niteliğindeki hedeflerin biraz üzerinde para tabanı hedefleri önerilmektedir. Rezerv karşılama oranlarının iyileştirilmesine yardımcı olmak amacıyla program öngörülerinin üzerinde olan rezerv artışının bu seviyelerde tutulması önerilmekte ve bu nedenle net uluslararası rezervlere ilişkin alt sınırların yükseltilmesi talep edilmektedir. Günlük döviz alım ihaleleri vasıtasıyla rezerv biriktirilmeye devam edilecek ve döviz kurlarındaki aşırı oynaklıkları engelleyebilmek amacıyla, sterilize ihtiyarî müdahale hakkı saklı tutulacaktır.
8. Enflasyonla mücadeleyi daha da desteklemek amacıyla, TCMB, 2006 yılı Ocak ayındaki resmi enflasyon hedeflemesine geçiş için titiz hazırlıklarına devam etmektedir. Hazırlıklar, tahmin ve politika analiz modelinin iyileştirilmesi ile gerekli organizasyonel değişikliklerin yapılmasını da kapsamaktadır. TCMB, son dönemde enflasyon hedeflemesi konusunda bölgesel bir çalışmaya ev sahipliği gerçekleştirmiş olup; Aralık ayı içerisinde de enflasyon hedeflemesinin operasyonel çerçevesine ilişkin ayrıntılı bir duyuru yapacaktır. Resmi enflasyon hedeflemesine planlı geçiş ile TCMB para tabanı ve net iç varlıklara ilişkin üst sınırları -bu sınırlar dikkatli bir biçimde izlenmeye devam edilecek olmakla birlikte- enflasyona ilişkin istisari çerçeve ile değiştirmeyi planlamaktadır (Ek D).

Maliye Politikası

9. Maliye politikası alanındaki basiretli uygulamalarımız 2005 yılında da devam etmiştir. Konsolide bütçe gelirlerinin programda öngörülen seviyelerin üzerinde gerçekleşeceği tahmin edilmekle birlikte; harcamalar, esasen sosyal güvenlik kuruluşlarına yapılan ek transferler nedeniyle baskı altında kalmıştır. Bu durum, ilaç ve diğer tedavi hizmetlerine erişim imkanının genişletilmesi sonucu giderlerin beklenenin üzerinde gerçekleşmesinden, hastaneler ve ilaç temini konularındaki reformun uygulama sürecindeki idari sorunlardan ve daha önce çıkan af söylentileri ile bağlantılı olarak prim tahsilatlarında ortaya çıkan düşüşten kaynaklanmaktadır. Bu etkenlerden son ikisinin, geçici bir nitelik taşıdığı düşünülmekte olup; bu etkenlerin olumsuz etkilerinin zamanla ortadan kalkması beklenmektedir. Dolayısıyla, sosyal güvenlik kuruluşlarının açıklarına ilişkin GSMH'nin % 4,5'i seviyesindeki gösterge niteliğindeki üst sınırın, bu yıl büyük olasılıkla aşılması beklenmekle beraber; 2006 yılında bu hedefin tutturulacağına dair inancımız tamdır. Ayrıca, 2005 yılında GSMH'nin %6,5'i seviyesindeki faiz dışı fazla hedefi konusundaki kararlılığımız

devam etmekte olup; -ihtiyaç duyulduğu takdirde- bu hedefe ulaşılmasını teminen bütçe ödeneklerinde ayarlamalara gidilebilecektir.

10. İleriye dönük olarak, mali disiplin, programın temel taşı olmaya devam edecektir. Mali disiplin, borç stokunun azaltılmasına yönelik orta vadeli hedeflerin desteklenmesi, Hazine'nin borç çevirme oranlarının düşürülmesi ve cari işlemler açığı üzerindeki baskının hafifletilmesi için büyük önem taşımaktadır. Ekim ayı ortasında TBMM'ye sunulan 2006 yılı bütçesi bu hedefler ile tamamen tutarlıdır. Konsolide bütçe ile birlikte bütçe dışı fonların, toplamda GSMH'nin %5,3'ü seviyesinde bir faiz dışı fazla vermesi hedeflenmekte olup; bu seviye, GSMH'nin %5'i düzeyinde gerçekleşmesi beklenen bu yılın faiz dışı fazlası ile karşılaştırıldığında, kamu maliyesi politikasının sıkılaştırılması anlamına gelmektedir. Bu ayarlama, kamu iktisadi teşebbüslerinin toplam faiz dışı fazla hedefine katkısını düşürecek olan Türk Telekom ve TÜPRAŞ özelleştirmelerine rağmen; hükümetin, kamu kesimi için GSMH'nin %6,5'inin üzerinde bir faiz dışı fazla hedefini sürdürmesine imkan tanıyacaktır. Gelecek yıl, toplam kamu sektörü açığının (program tanımlı), düşen faiz oranları ve azalan borç yükünün katkısıyla, 0,5 puanlık bir iyileşme göstermesi ve GSMH'nin yaklaşık %1'i seviyesine inmesi beklenmektedir.
11. 2006 yılına ilişkin kamu maliyesi programı aynı zamanda gelir ve harcama kompozisyonunu iyileştirmeyi hedefleyen bir takım adımlar içermektedir. Gelirler tarafında, bu adımlar, (i) gelir ve kurumlar vergisine ilişkin reformların yürürlüğe konulması; (ii) finansal yatırım araçlarından elde edilen gelirlere ilişkin stopaj vergi rejiminin uyumlaştırılması; ve (iii) petrol ürünleri üzerindeki maktu vergilerde reel düşüş sağlanmasını kapsamaktadır. Harcamalar açısından (GSMH'ye oran olarak), 2006 yılı bütçesi (i) sağlık hizmetlerinin maliyetlerinin kontrol altına alınması ve tahsilatların iyileştirilmesi vasıtasıyla sosyal güvenlik transferlerini düşürecek ve (ii) yatırım harcamaları ile sermaye transferlerinin 2005 yılı seviyelerinin üzerine çıkmasına imkan verecektir.
12. Yıl içerisinde, makroekonomik gelişmeleri ve kamu maliyesi programımızın uygulamasını yakından takip edeceğiz. Güçlü ekonomik performansın beklenenden daha fazla gelir tahsilatına yol açması durumunda, elde edilen ilave gelirin; toplam faiz-dışı fazla, sosyal güvenlik sistemi açığı ve cari işlemler pozisyonunun program projeksiyonları ile uyumlu bir seyir izlemesi şartıyla, yüksek öncelik taşıyan yatırım projelerinde kullanılması düşünülmektedir. Aksi takdirde elde edilen ilave gelir tasarruf edilecektir.
13. 2006 bütçe hedeflerine ulaşılması önemli ölçüde sosyal güvenlik sistemi açığının kontrol altında tutulmasına bağlıdır. Dolayısıyla, sosyal güvenlik açığına ilişkin gösterge niteliğindeki hedeflerin, altışar aylık performans kriterine dönüştürülmesi teklif edilmektedir.
 - Sağlık harcamalarını daha iyi kontrol edebilmek amacıyla gerçekçi bir yıllık global bütçe hazırlanmıştır. Bu bütçe ile, her hastanenin tüm hastalarının harcamalarını finanse etmesi beklenmektedir. Söz konusu global bütçe, sene başında tahsis edilecek ve sosyal güvenlik kuruluşlarının devlet hastanelerine yapacağı toplam ödemelerin üst sınırını teşkil edecektir. Aynı zamanda, sağlanan hizmetlerin miktar ve kalitesini muhafaza etmek için sosyal güvenlik kuruluşlarının denetleme ve ödeme mekanizması ile devlet hastanelerinin idaresinin güçlendirilmesi planlanmaktadır. Sağlık harcamalarının kontrol altına alınmasının, sağlıklı bir bütçe pozisyonunun korunması

açısından anahtar öneme sahip olduğu bilinmektedir. Bu itibarla, bu alandaki gelişmeler yakından takip edilecek olup; gelecek sene başlarında harcamaların öngörülerini aşması durumunda ek tedbirler alınacaktır.

- Sosyal güvenlik prim tahsilatının güçlendirilmesi ve birikmiş alacaklar sorununa kalıcı çözüm sağlanmasına yönelik yeni bir çerçeve oluşturulmaktadır. Bu reformlar şu temel unsurları içermektedir: (i) tüm alacaklar için zaman aşımı süresinin 5 yıl olarak standart hale getirilmesi; (ii) kamu destek ve sübvansiyonlarından yararlananlara vergi ve sosyal güvenlik yükümlülüklerini zamanında yerine getirme koşulu getirilmesi; (iii) tahsilatın, gecikmiş alacakların yaş ve miktara göre önceliklendirilmesi ile Bağ-Kur ve SSK'da tahsilata yönelik çalışan personel sayısının önemli ölçüde artırılması suretiyle iyileştirilmesi; (iv) alacak tahsilatı hizmetinin, 2006 yılı Haziran ayından geç olmamak kaydıyla, ücret karşılığında devredilmeye başlanması; (v) geç beyan ve ödemenin azaltılması için ceza ve faizlere ilişkin mevzuatın yeniden düzenlenmesi ve (vi) mevcut prim alacaklarının temizlenebilmesi için taksitli ödeme imkanının oluşturulması.
- Sosyal güvenlik prim alacaklarının yeniden yapılandırılmasından faydalanabilmek ve yeniden yapılandırma kapsamındaki ödemelerin, diğer yükümlülüklerin yerine getirilmesine engel olmamasını temin etmek için mükellefler, cari vergi ve sosyal güvenlik yükümlülüklerini zamanında yerine getirmeye zorunlu tutulacaklardır. Geri ödeme döneminin süresi; borcun yaşına, geri ödeme tutarları ise katılımcıların ödeme kapasitelerine (en azından ödeme kapasitelerinin değerlendirilmesi mümkün olabilecek büyük SSK borçluları için) bağlı olacaktır. Adalet ve saydamlığı sağlamak amacıyla, bu imkan 2005 yılı Mart ayının bitiminden sonra biriken borçlara uygulanmayacaktır. Destekleyici mahiyetteki yasal ve düzenleyici çerçeveler, TBMM'ye kısa bir süre önce sunulmuştur. Uygulama, destekleyici yasal çerçevelerin yürürlüğe girmesi ile başlayacak olup, program kapsamında yakından takip edilecektir.
- Yeni emeklilik kanunu yürürlüğe girinceye kadar, emekli maaşlarındaki artışların ve emekli vergi iadelerine ilişkin değişikliklerin, enflasyon hedefiyle ve 2006 yılı bütçesinde sosyal güvenliğe ilişkin olarak ortaya konulan çerçeveye tutarlı olması sağlanacaktır.

Yapısal Kamu Maliyesi Reformları

14. Vergi politikaları reformu konusunda daha da ilerleme kaydedilmektedir. Vergi yapısını basitleştirecek, vergi tabanını genişletecek ve vergi politikalarını Avrupa Birliği uygulamalarına daha fazla yakınlaştıracak önemli değişikliklere imkan tanıyacak bir tablo oluşmaktadır.
- Kurumlar Vergisi, vergi oranının düşürülmesi ve vergi düzenlemelerindeki istihdamı desteklemeyen eğilimin kaldırılması da dahil olmak üzere, vergi indirim ve muafiyetlerinin aşamalı olarak kaldırılması suretiyle değiştirilecektir. Vergi oranındaki bu azalma mükelleflerin vergiden kaçınma konusundaki motivasyonlarını azaltırken, Türkiye'yi komşuları karşısında daha rekabetçi bir konuma getirecektir. Bu reformun uzun dönemde vergi gelirleri açısından etkisinin nötr olacağı düşünülmektedir. Ancak, kısa vadede herhangi bir maliyetin ortaya çıkması durumunda süratle uygulamaya konulacak harcama tasarrufu tedbirleri belirlenmiştir. Ayrıca, bütçe hedeflerini korumak için ilave politika tedbirleri almaya hazır bulunmaktadır. Kurumlar

Vergisi'ne ilişkin olarak öngörülen değişikliklerin 2006 mali yılı için uygulamaya konulması amaçlanmaktadır. Bu doğrultuda, ilgili kanun tasarısı yakında TBMM'ye sunulacaktır.

- Gelir vergisi iki aşamada reforma tabi tutulacaktır: (i) ücret ve ücret dışı gelirlere uygulanan vergi tarifelerinin birleştirilmesi ile vergi dilimi sayısının azaltılması suretiyle verginin yapısının iyileştirilmesine yönelik yasal değişiklikler 2005 yılı Aralık ayı sonuna kadar kabul edilecektir (Yapısal Kriter). Bu değişikliklerin vergi gelirleri açısından etkisinin nötr olması beklenmektedir. (ii) Daha sonra 2006 yılında ise, gelir vergisinin tabanını genişletmeyi ve verimliliğini artırmayı amaçlayan ilave reformların hayata geçirilmesi planlanmaktadır. Bu doğrultuda, vergi yapısının daha müterakki hale getirilmesi amacıyla mevcut indirimlerin ve istisnaların uyumlaştırılması ve halihazırdaki özel gider indirimi sisteminin reforma tabi tutulması düşünülmektedir. Yapılacak değişiklikler, toplam gelirleri artıracak – veya en azından, değiştirmeyecek – biçimde şekillendirilecektir. Söz konusu reformların önemli etkiler meydana getirecek olması ve teknik hazırlıkların başlangıç aşamasında bulunması nedeniyle söz konusu reformlar şu takvim uyarınca hayata geçirilecektir: yasal düzenleme, 2006 yılı Nisan ayı sonuna kadar Bakanlar Kurulu'na ve 2006 yılı Mayıs ayı sonuna kadar TBMM'ye sunulacaktır (Yapısal Performans Kriteri). Mükelleflerin eğitimi amacıyla önceden gerekli olan geniş zaman ihtiyacı göz önüne alınarak, kanunun 2006 yılı Eylül ayı sonuna kadar TBMM'de kabul edilmesi beklenmektedir (Yapısal Performans Kriteri).
 - Program döneminde, finansal işlem vergilerinin, bütçe koşulları elverdiği ölçüde, 2006 yılı sonuna kadar Banka ve Sigorta Muameleleri Vergisinden başlamak üzere, aşamalı olarak kaldırılmasına yönelik kararlılığımız devam etmektedir.
 - Son olarak, gelir vergisi sisteminin daha da uyumlaştırılması, basitleştirilmesi ve tabanının genişletilmesine yardım edecek şekilde, faiz ve sermaye kazançları, - devlet borçlanma senetlerini de içerecek şekilde- 1 Ocak 2006'dan itibaren, %15 oranında tek nihai *stopaj vergisine* tabi olacaktır.
15. Vergi idaresini güçlendirmek amacıyla; (i) Maliye Bakanlığı bünyesinde 2005 yılı Aralık ayı sonuna kadar bir vergi politikası birimi kurulması (Yapısal Kriter); (ii) yeni kurulan Gelir İdaresi'nin fonksiyonel yeniden yapılandırılmasının 2006 yılı Nisan ayı sonuna kadar tamamlanması (Yapısal Kriter); ve (iii) halihazırda gerçekleşmesi ancak 2006 yılı Haziran ayı sonuna kadar mümkün görünen, büyük vergi mükellefleri biriminin kurulması (Yapısal Kriter) planlanmaktadır. Ayrıca, Gelir İdaresi'ne sosyal güvenlik prim tahsilatı hususunda daha fazla sorumluluk verilmesi yönündeki niyetimizle uyumlu olarak, yeni Gelir İdaresi ile sosyal güvenlik kuruluşları (Bağ-Kur ve SSK) arasındaki koordinasyon güçlendirilmektedir.
16. Söz konusu vergi reformlarını desteklemek amacıyla ve program hedefleri ile uyumlu olarak, hedeflenmiş teşvikler ve sektörel bazda vergi indirimi uygulamalarından kaçınılacaktır. Özellikle, katma değer vergisinin yapısının muhafaza edilmesine ve istisna getirilmesinden kaçınılmasına devam edilecektir. Ancak, maddi durumu görece iyi olmayan (kayıtlı) çiftçileri desteklemek amacıyla, net olarak tarım harcamalarında GSMH'nin % 0,1'inden daha az bir oranda bir artışa neden olan, mazot, gübre ve tahıl ürünleri sübvansiyonları uygulamaya konulmuştur. Tarımsal sübvansiyonların, bir bütün olarak, genel çerçevesi içinde sıkı bir şekilde kontrol edilmesi uygulamasına bağlı kalınacaktır.

17. Emeklilik reformu yasaının kabulü, ilgili sosyal taraflar ile ilave görüş alışverişinde bulunulmasını temin etmek amacıyla ertelenmiş olup, yasanın 2006 yılı Şubat ayı ortasına kadar kabul edilmesi beklenmektedir (Yapısal Performans Kriteri). Sosyal güvenlik idari reformuna ilişkin yasanın, 2005 yılı Kasım ayı sonuna kadar TBMM'ye sunulması (ön koşul) ve 2006 yılı Ocak ayı sonuna kadar kabul edilmesi (Yapısal Performans Kriteri) beklenmektedir.
18. Yerinden yönetim alanındaki temel mali hedeflerden biri, bir taraftan sıkı finansal disiplin ve yerel yönetimlerin mali sürdürülebilirliğini temin ederken, diğer taraftan harcama verimliliğinin ve hesap verilebilirliğin artırılmasıdır. Belediyelerin mali dengelerinin sürdürülebilirliği ileriye yönelik olarak; personel harcamaları, borçlanma ve borç stoku hususlarında yeni getirilen yasal sınırlara bağlı kalınması; iyileştirilmiş mali yönetim ve hesap verilebilirlik ile gerektiğinde ilave gelir veya harcama tedbirleriyle sağlanacaktır. Harcamaların devri ile transfer ve gelir yetkisinin sağlanmasının, mali dengesizliklerden kaçınmak amacıyla eş zamanlı olarak yürütülmesi gerektiği göz önünde bulundurulmaktadır. Süreci beklenenden daha yavaş işlemesine rağmen, belediye borçlarının yeniden yapılandırılmasına ilişkin çalışmalar devam etmekte olup; belediyelerin yeniden yapılandırılan borçlarına ilişkin kapsamlı bir rapor 2006 yılı Haziran ayı sonuna kadar hazırlanacaktır.
19. Kamu iktisadi teşebbüslerinin yönetimine ilişkin yasal düzenleme taslağı hazırlanmıştır. Ancak taslak kanunun TBMM'ye sunulmasından önce mutabakat sağlanması için ilgili taraflarla daha fazla görüş alışverişinde bulunulmasına gerek duyulmaktadır.
20. İç denetim ve iç kontrol yükümlülüklerinin yeterli düzeyde ve Avrupa Birliği yükümlülükleriyle uyumlu olarak tanımlanması amacıyla, Kamu Mali Yönetim ve Kontrol Kanunu'nda değişiklikler yapılması süreci içerisinde bulunulmaktadır. Bütçe ödeneklerine bağlı kalınması taahhüdümüzle uyumlu olarak hazırlanan söz konusu değişiklikler TBMM'ye sunulmuş olup, uygulamaya yönelik yönetmeliklerin yıl sonuna kadar kabul edilmesi beklenmektedir (Yapısal Kriter). Son olarak, kamu kesimi ücret ve istihdam yapısının kapsamlı biçimde gözden geçirilmesi çalışması takvime uygun olarak sürdürülmekte olup, söz konusu çalışma 2005 yılı sonuna kadar tamamlanacaktır (Yapısal Kriter).

Finansal Sektör Reformları

21. Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu'nun (BDDK) denetim kapasitesini en iyi uluslararası uygulamalara daha da yaklaştırmak suretiyle güçlendirmeye devam etmekteyiz. Bu amaçla, daha önce Temmuz ayı başlarında TBMM'den geçen Bankacılık Kanunu, TBMM tarafından yeniden kabul edilmiştir. BDDK, Bankacılık Kanunu'nun TBMM tarafından kabulünü takip eden bir yıl içerisinde 50'den fazla ikincil düzenlemenin yayımlanması gereğini (Yapısal Kriter) dikkate alarak, söz konusu düzenlemelerin hazırlanması ve uygulanmasına ilişkin takvimi ve öncelikleri ortaya koyan eylem planını hazırlamış olup, bu alanda kaydedilen ilerlemeye ilişkin üçer aylık raporları internet sitesinde yayımlayacaktır. BDDK, İmar Bankası olayından hareketle bankacılık sektörünün gözetimi ve denetimine ilişkin olarak yapılan çalışmanın bulgularını da dikkate alarak, yerinde ve uzaktan denetim birimlerinin birleştirilmesi, denetim ekiplerinin oluşturulması ve şeffaflık ve hesap verilebilirliğin artırılmasına yönelik kapsamlı tedbirlerin kabul edilmesi de dahil olmak üzere, Kurumun organizasyon yapısının güçlendirilmesine yönelik bir dizi tedbiri 11 Ekim

2005 tarihinde kamuoyuna duyurmuştur. BDDK'nın organizasyon yapısına ilişkin olarak Bankacılık Kanunu'nda öngörülen değişikliklerin uygulanması bu yıl sonuna kadar tamamlanacaktır. Banka dışı mali kurumların denetimi görevinin Hazine Müsteşarlığı'ndan BDDK'ya devri de 2005 yılı sonuna kadar gerçekleştirilecektir. Finansal sektör denetiminin daha da entegre bir yapı altında düzenlenmesine ihtiyaç olup olmadığını değerlendirmek amacıyla kısa süre içerisinde oluşturulacak Komite'nin bulgularını, 2006 yılı Mart ayı sonuna kadar sunması beklenmektedir (Yapısal Kriter).

22. Kamu bankalarının olası özelleştirmesine ilişkin hazırlıklarda ilerleme kaydedilmektedir. 30 Haziran 2005 tarihinde kamu bankalarına ilişkin banka bazındaki stratejiler, hem banka yönetim kurulları hem de Hükümet tarafından kabul edilmiştir. Halk Bankası için bir mali danışman firma tutulmasına ilişkin şartname üzerinde Eylül ayında mutabakat sağlanmış olup, danışman firma tutulmasına yetki veren Özelleştirme Yüksek Kurulu kararı Kasım ayı içerisinde alınmıştır. Söz konusu mali danışman 2006 yılı Ocak ayı başlarında tutulacaktır. Takvim ve yöntemleri ortaya koyan açıklamanın ise, 2006 yılı Haziran ayı sonuna kadar yapılması beklenmektedir (Yapısal Kriter). Bu kapsamda ve danışman firma tarafından yapılacak katkıları da dikkate alabilmek amacıyla kamu bankalarına özgü ayrıcalık ve yükümlülüklerin aşamalı olarak kaldırılmasına yönelik bir takvimin kabul edilmesi için öngörülen tarihi 2006 yılı Mart ayı sonuna ertelemiş bulunmaktayız (Yapısal Kriter). 2006 yılında, Ziraat Bankası için de benzer bir süreci takip etmek niyetindeyiz. Ayrıca Vakıfbank, hisselerinin ilk halka arzını Kasım ayı içerisinde başarıyla tamamlamış bulunmaktadır. (2005 yılı Aralık ayı sonu için Yapısal Kriter).
23. Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu (TMSF), portföyünde bulunan varlıkların çözümlenmesinde (2005 yılı sonu için Yapısal Kriter) büyük ilerleme kaydetmektedir. TMSF, portföyünde kalan ve bankaların dahil olduğu risk grubuna açılanlar dışındaki kredilerin, kâr paylaşımı anlaşması yöntemi ile satılmasına ilişkin ihaleyi kısa bir süre önce başarıyla tamamlamış olup tahsilattan alınacak pay oranının bir önceki ihalede oluşan oranın oldukça üstünde gerçekleşmesini temin etmiştir. TMSF, bu güne kadar tamamlanan varlık satışlarını yansıtabilecek şekilde Hazine Müsteşarlığı'na olan borcunun 2 milyar ABD Dolarlık kısmını ödemiş bulunmaktadır. Önümüzdeki döneme ilişkin olarak ;
- TMSF, 9 adet çimento fabrikasının ve bazı medya şirketlerinin Eylül ve Ekim ayları içerisinde başarılı bir şekilde satılması sonrasında İmar Bankası'nın önceki sahibinin el konulan varlıklarının satışını 2005 yılı sonuna kadar tamamlamak üzere öngörüldüğü şekilde ilerlemektedir.
 - TMSF, 2007 yılı sonuna kadar sahip olduğu şirket hisselerini ve diğer varlıkları rekabetçi teklif ihale yöntemiyle satacaktır. TMSF'nin operasyonel olarak yeniden yapılandırılmasına ilişkin strateji, varlıkların satışı tamamlandıktan sonra, ancak en geç 2007 yılı Eylül ayı sonuna kadar oluşturulacaktır.
 - Bayındırbank'ın çözümlenmesi 2007 yılı sonuna kadar tamamlanacaktır.
 - Hazine Müsteşarlığı, bankacılık sisteminin yeniden yapılandırılmasının maliyetinden kaynaklanan TMSF'den olan alacaklarını, 2006 yılı Mart ayı sonuna kadar çözüme kavuşturacaktır.

24. Finansal sektörün güçlendirilmesine ve finansal aracılığın derinleştirilmesine yönelik çalışmalarımızın bir parçası olarak konut finansmanı kredilerinin ve ilgili menkul kıymetleştirmelerin çerçevesini oluşturan yeni yasal düzenlemeyi hayata geçirmeyi planlıyoruz. Bu reform sonrasında banka kredilerinde beklenen büyük artışı dikkate alarak, denetim çerçevesi ve ihtiyati düzenlemelerin ihtiyaç duyuldukça koşullara göre değiştirilmesi de dahil olmak üzere, kanunun aşamalı olarak uygulanması planlanmaktadır. Uygulamaya yönelik düzenlemeler ile, geçiş dönemi zarfında sadece bankalara konut finansmanı kredisi kullandırma imkanı tanınması, söz konusu kredilerin sadece konut alımı ile sınırlandırılması ve konutun alış fiyatına göre tahsis edilen kredi miktarına bir ihtiyati limit getirilmesi öngörülmektedir.

Yatırım Ortamının İyileştirilmesi

25. Yatırım ortamının kalitesini artırmaya yönelik çalışmalarımız 29 Nisan 2005 tarihinde düzenlenen II. Yatırım Danışma Konseyi Toplantısı'ndan sonra daha da ivme kazanmıştır. Yatırım Ortamının İyileştirilmesi Koordinasyon Kurulu'nda, bu platformun sonuçlara daha hızlı ulaşmasına yönelik bir bakış açısıyla bazı değişikliklere gidilmiştir. Bu doğrultuda, bazı işletme izinlerine ilişkin prosedürlerin kolaylaştırılması amacıyla Belediyeler Kanunu ve Organize Sanayi Bölgeleri Kanunu'nda 2005 yılı Temmuz ayı içerisinde bazı değişiklikler yapılmış, 2005 yılı Ağustos ayında ise gerekli prosedürlerin daha da basitleştirilmesi ve yerinden yürütülmesini sağlayan İşyeri Açma ve Faaliyet İzinleri Yönetmeliği yürürlüğe girmiştir. Önümüzdeki dönemde, yatırım ortamının iyileştirilmesi amacıyla kurumsal yönetim ve sosyal güvenlik sistemi gibi öncelikli alanlara yönelik olanlar dahil olmak üzere Yatırım Danışma Konseyi'nin tavsiyelerini uygulamaya devam etmek niyetindeyiz.
26. Özelleştirme programının uygulanmasında önemli ilerlemeler kaydetmekteyiz. Bu yıl içerisinde 23 kamu iktisadi teşebbüsünün satışından, 3,2 milyar ABD Doları özelleştirme geliri elde edilmiş olup; bu tutarın 2,7 milyar ABD Dolarlık kısmı Hazine'ye aktarılmıştır. Bu miktar, ihale süreci 6,55 milyar ABD Dolarlık satış fiyatı ile sonuçlanan Türk Telekom için yapılan ilk taksit ödemesini de kapsamakta olup, bu özelleştirme ile 2005 yılında tamamlanan özelleştirmelerin toplam tutarı 16 milyar ABD Doları'na çıkmıştır. TÜPRAŞ ve ERDEMİR'in satışına ilişkin teknik çalışmalar da tamamlanmış olup, bu özelleştirmelerin 2006 yılı başlarında sonuçlandırılması beklenmektedir. Gelecek döneme ilişkin olarak, Özelleştirme İdaresi Başkanlığı portföyünde kalan diğer şirketlerin özelleştirmelerini 2006 yılı sonuna kadar tamamlamayı hedeflemekteyiz.

En İyi Dileklerimizle,

Ali Babacan
Ekonomiden Sorumlu Devlet Bakanı

Süreyya Serdengeçti
TCMB Başkanı

Ekler